DIGITALIZAREA SISTEMULUI ELECTORAL

Dan ARNĂUT,

student, anul III, Facultatea de Relații Internaționale Științe Politice și Administrative

CZU: 342.843:004.738.5 arnaut.dan23@gmailc.com

Votarea prin internet reprezintă un proces de exercitare a dreptului de vot prin intermediul unei platforme accesibile pe internet, cu utilizarea unui mijloc de identificare electronică a alegătorului. La fel ca votul tradițional pe hârtie, votul prin internet se realizează prin 2 pași:

1. identificarea alegătorului în baza unui act de identitate compatibil cu sistemele de identificare electronică ;
2. exprimarea opțiunii de vot.

În cadrul arhitecturii IT a Comisiei Electorale Centrale, votul prin internet va fi asigurat de către un subsistem informațional cu denumirea ,,e-Votare", parte a sistemului informațional SIAS ,,Alegeri".

Prin urmare, implementarea sistemului ,,E-Votare" în Republica Moldova poate să producă următoarele riscuri:

- *Violarea principiului votului secret* – Digitalizarea sistemului electoral crește riscul violării principiului votului secret în anumite situații. De exemplu, în cazul unor atacuri cibernetice sau defecțiuni tehnice, există posibilitatea ca datele personale sau opțiunile de vot ale alegătorilor să fie expuse sau compromise. De asemenea, pot exista preocupări cu privire la protecția confidențialității datelor în cadrul procesului de vot electronic. Este fundamental ca sistemele digitale să fie proiectate și implementate cu măsuri puternice de securitate și confidențialitate pentru a proteja integritatea și secretul votului.

Prevenirea – oferirea posibilității de a vota de mai multe ori pe parcursul a câtorva zile, ultimul vot fiind cel recunoscut. De asemenea, alegătorul poate merge la secția de vot în ziua alegerilor.

- *Penetrarea sistemului de vot și modificarea rezultatelor votării* – Penetrarea sistemului de vot și modificarea rezultatelor votării reprezintă un scenariu extrem de grav și amenințător pentru integritatea procesului electoral. Într-un astfel de scenariu, hackerii ar încerca să pătrundă în sistemul de vot și să modifice sau să falsifice rezultatele votului pentru a influența rezultatul alegerilor în favoarea unei anumite părți sau candidați.

Prevenirea – criptarea cu utilizarea a mai multor chei, divizate între membrii CECE. Utilizarea unui calculator fără conectare la rețea în procesul de numărare a voturilor. Aplicarea instrumentelor matematice pentru verificarea corectitudinii datelor până și după decriptare.

- *Îngrădirea accesibilității la procesul de votare prin internet* – Îngrădirea accesibilității la procesul de votare prin internet poate fi o preocupare, deoarece

exclude anumite categorii de alegători care nu au acces la tehnologie sau care întâmpină dificultăți în utilizarea acestora. Acest lucru ar putea crea inechități în procesul electoral și ar putea submina principiul participării democratice.

Prevenirea – eliberarea semnăturii electronice pentru toți cetățenii Republicii Moldova odată cu eliberarea actelor de identitate. Implementarea unor proiecte de informare a cetățenilor.

În concluzie, votul electronic are o serie de beneficii, precum: confortul alegătorului, rapiditatea și reducerea costurilor (pentru alegător); garantarea exercitării dreptului la vot pentru cetățenii din străinătate sau a celor aflați în imposibilitate de a veni la secția de votare; reducerea riscurilor de sănătate publică în contextul pandemiilor etc.

În același timp, votul prin internet face parte dintr-un proces amplu de digitalizare a procesului de vot. Este de menționat faptul că înregistrarea candidaților și colectarea semnăturilor pentru înregistrarea candidaților ar putea fi realizate inclusiv cu ajutorul identificării electronice.

Referințe:

1. CONCEPTUL sistemului de vot prin internet „e-Votare” Aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 572 din 27 iunie 2022 (“CONCEPTUL sistemului de vot prin internet „e-Votare””)
2. În:https://cpr.md/2020/12/31/cum-votam-sigur-este-votul-electronic-posibil-in-moldova/ (accesat 17.03.2024)
3. În: https://e-estonia.com/solutions/e-governance/e-democracy/ (accesat 17.03.2024)

Recomandat:
***Carolina MACOVETCHI**, dr., lector*